

هه‌له‌جه

دارا عه‌لی

daraali@yahoo.com

— ۱ —

رۆژانیك باخیک بووی سه‌راپات هۆنراوه و
مه‌وله‌ویش باخه‌وان

رۆژانیك تۆ قیبله‌ی نه‌وینی دلی بووی بۆ شیعرى ناواره و
تۆ جی ی ژوان

سالانیك تۆ په‌نا و پاساری خه‌یالی هه‌له‌هاتوی منالی و
تۆ شه‌وقی ئاره‌زوو و تاسه‌ بووی

مالیک بووی به‌سه‌ر پیده‌شتی عه‌شقیکا
له‌ نه‌وینتا ژیان هه‌ناسه‌ی نه‌دا و

له‌ ناوینه‌ی گیانتا جوانی.

که نه‌هاتین

وه‌ك داره‌نه‌نار نه‌تدووانین و وه‌ك چنار لیمان ده‌روانیت.

وه‌ك شاتوو له‌به‌ر ده‌ماندا نه‌وه‌ستاتیت و نیمه‌ش وه‌كو باخ باوه‌شمان پیا نه‌کردی.

که نه‌هاتین

وه‌كو هاو‌ده‌م له‌گه‌ل تریقه‌ی پیکه‌نینی منالی پیئه‌که‌نی و

وه‌ك شو‌ره‌بیش هاو‌گینگلی ناله‌ و ژان و هاوارمان بووی

که نه‌هاتین

خه‌ونمان به‌ به‌هاره‌وه‌ نه‌بینی و

خه‌یالمان به‌ دوارپۆژه‌وه‌ و

پروانینمان له‌ بۆبه‌رامی ریحانه‌یی لامل و به‌رسینه‌ی نه‌وینتا نغرو نه‌بوو.

که نه‌هاتین نیمه‌ نامه‌ی له‌ شه‌رمانا قه‌د کراوی کور و کچانی شار بووین و

تۆش هاو‌پازمان بۆ دلداری.

به‌لام کاتی بانگت کردین،

گو‌لدانیك بووی له‌به‌ر ده‌روازه‌ی به‌ربه‌یانیکی بی چاره‌دا

ته‌نیایی گومان لیوه‌کانی ده‌کروشتی و

کاتیك که نیمه‌ش گه‌بیشتین، له‌ ناو‌ابوون دا ناوا بووی.

*** **

— ۲ —

(۱۶ ی مارت)

کوا خه‌ونی زه‌رد و سوور؟

گەر چنگی ئوکسجین نه بی بو هه ناسه!

کوا ئاوینه ی دلداری؟

گەر دیدار بۆسه بی و جی ی ژووانیش ژه هراوی!

کوا جوانی؟

ئه گهر ماچ بهر له وهی ئه فسوونی سۆزیان ههست بزوینی، هه ئوه ریڤ و

که په ره ی رۆحی ساکاری منانی کۆلان به کۆلانی سینهم، کت و پر زهرد هه لگه ریڤ و

که پهل و پوی نزا و هاواری دار و بهرد، گیاندار، بی گیان له چاو ترووکانیکا ووشک بین و

کاتی فهزای پر نه ستیره ی خهونی شاریک غاز بیته نی و په رت بی.

*** **

— ۳ —

کوا شاعر ئه توانی

به بالای ئهم زامه سه وزه دا هه لگه ری؟

ئهم کایه ی خه یاله له کوپوه ئه توانی

خه زانی به چری ئه ستیره ی کووژراو و

تریفه ی خنکای ئاسمانی ئهم شاره په شیوه به ته نیا له کۆل نی و هه ئیگری؟

کی هه یه له پرسه ی ئهم گزنگه له نه نگور هه لکیشراوه دا دانه وی و له گه ل ئاوابوونی خۆدا چاولیک نه نی؟

کی هه یه له سالانه ی ئهم به هاره وه ریوه دا

له یادی ئهم خه زانه سه وزه دا

نه باریت و نه ژاکایت و دهنگ هه ئنه بریت؟

ئه وهی سه وزه لانی باخ نه ناسی

هه رگیز له وه ریڤ تی ناگات!

ئه وهی باوه شی پر نه بی له بۆویه رامی هه لبه ستی ئهم ره ز و باخ و بناره

له چریه ی نیوانی گه لا و لق تیناگات!

ئه وانه ی له دوو تووی ی سینهیان

په نایه ک بو هانای هه ناسه ی قووی ئهم زامه یان نه بووی

له هۆره ی شمخال و فلووتی ئهم رۆحه تی ناگه ن!

ئه وانه ی که چیژی عه شقیگیان نه چه شتووه

ئه وانه ی ئامیزی پر میهری ئه وینیان نه دیووه

له بارین و هه لچوونی ئهم دله زاماره تی ناگه ن!

ئه وه هیشی وه ریڤی ئهم پۆله په پووله به فرینه سه رسامی نه کات و

ئه ندیشه و خه یالی نه دوینی،

ناتوانی گیانیکه سه ره به ست و

ناره زووی عه شقیکی زیندوو بیت.

*** **

— ٤ —

له و رۆژهوی مانگی عه‌شقی و ئەم وەرزی ئەوینەم پیکرا

من گشت سائیک

کزه‌بای قوونی ئەفەسم

له مارت دا فلووتی رۆحم لی ئەدات و

له پیشوازی ئەم وەرزه‌ش دا

ئەوهرییم و

له بارین دا من شپرزە و هەناسەسوار

بۆ سەرخۆشیم، روو له کوی بکەم؟

چ په‌نا و پاساریک شک بەم، ئەم بی سەرەوتی یەم رام بکاو شپرزەبیم بگریته خو و گینگلی ژانم نارام بکات.

*** **

— ٥ —

ئەهی خەمی سەر دل و په‌ژاره

ئەو کاته‌ی ناوت دیت

نازانم خورپه‌یه کسپه‌یه یا هەنسک

برووسکە‌ی نازاره یاخود ژان

یا پۆله شه‌پۆلی بی دەنگ و بی رەنگی قیژە و زیریکە‌ی وەرپووی سینه‌یه

یا هانای خنکا و ووشک بووی دوو دەستی شاریکی پر نزا له سنگما.

ئەمسال یاده‌کان پیش وەخت، ئەلبوومی له ئەنگۆر هەلکشای کسپه و ژانیان کردۆته‌وه

ئەوه پۆل پۆل زامه‌کانم

پیش هه‌ستانم دەست له‌سەر سنگ له پیشوازی ١٦ ی مارتدا راءه‌ستەن و

ئەوه‌ش ژواری پشت کۆماوم به‌چەند هه‌نگاو له پیشمه‌وه‌ن

به‌چاوانی ته‌ریانه‌وه‌چاو له‌رین و هاتوونه‌ده‌ر

چرای یادی نازاریکیان هه‌نگرتووه

چوار وەرزه‌ی سال گەش ئەسووتی و

به‌ده‌ستیکیان

زریکه‌ی باخی سووتاو و

بالای رووباری کوژراو و

هه‌تاویکی سەرپراو و

نه‌فره‌تی شاریکی به‌غان، خنکی‌راویان هه‌لبرپووه و

به‌ئەوی تر

بۆ شه‌پۆلی وورد و درشتی ئەم خه‌مه

بۆ هه‌توانی زامی ئەم مانگه‌ کوژراوه

به يداخيكي پرشنگداري خوشهويستيبان هه لكردوو.

*** **

— ٦ —

نهمه توني دهنگدانوهي بيدهنگي يه له نيومان دا سهدا نه دا ؟
بو بهرامي هه نسكي تيكهل به بزويه ناويتهي رووخسارمان نه بي؟
يا خود پورتريتي هه لسانوهي زامه له نيو گوراني يه كانمان دا و تووزي ميژوو نه ته كيئي و
به پزان و هه لورين و پزانوه، ديتهوه ناو كورمانهوه!!
نهمه زاني به نه فيوون خهفه كراوه، له رووخساري هه موومان دا،
دهست له كه مهر تين و تووان نه داتهوه خو و نيگاي نه بريته و ويژدانمان.

نهمه ژواري ١٦ي مارتته و
نهمه خه مي به پيوهيه و له ناومان دا و له ناخمان دا
دهدوي و دهژي و نه فاس نه دا و
نهمرؤش له هه ميشه زيتر، چاوي له هه لهاتني مانگي مارتيكه
له ساباتيا
شاري بيدار
خه يائي نه ستيركي پر له خهوني رهنگا و رهنگي منالي بي و
به سته و گوراني مالاني پر رووناكي و
پياسهي كولان و شه قامي پر له پرشنگي نه وين بيت
نهمه خهونه و

تا دهستي تاوان و شالوي مهرگهوه پر نه كرين به عيبره تا بو ميژوو و كوت نه كرين،
تا جيهان له بهردهم هه لبهست و گوراني به ژهر خنكاوي هه له بهجهم له سهه چوك نه نيشي،
هه تاكو نه فرهتي نه مانگي مارتانه،
رووخساري قه تراني نه ميژوو خويناوي يه و بيدهنگي ي شه رمه زار نه كه ن و
هه تاكو ده مامكي سهه روويي نه نه زمي نوي يه په رت نه كرپت،
قه له م و نه ستيره ي ووشه م و خه رمانه ي هونراوه
به چاوي گه شه وه ناتواني بيته وه گيا نمان و
نه م پشكوي نازاره بي كو انوو نه سه ره وته ي دلپشم
نارام بي و چاويليك ني.

مارتي / ٢٠٠٢